

מסורת הש"ס

א (לעיל:קת.) **ב** (סוכה ל': ע"ש כבוד ט:.) **ג** (מנחות כג:.) **ד** לעיל קן. מנחות יג: **ה** (פסחים סג.ו"ג.) **ו** (לעיל קא:.) **ז** לעיל דף ע"ו ש"י.

הגהות הב"ח

א גמ' ר"ח כרנן וכו' בחזי ממיר ולא שרי ולא מקלש אלא אלוה דרננן:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מין וכו' אין דרך שירות בכך. מ"ן יומא דף נח ע"א:

שינויי נוסחאות

א ‏י"א קביעותא דמנא קביעותא הוא ואי בעי למישרא ואקריבי בהיכל לא מקריב ומ"ס לאר קביעותא הוא (כ"צ.) ואלא ב"י כ"י זה דע"י לעיל קט ע"כ אות י: **ב** ‏ש"מ גורס השתא דאמרי' למאן: **ג** ‏י"ל שהרי דאייין. וכן להלן בסמוך (ש"מ. בכת"י:.) **ד** ‏מינות לא ילפי מתקנות (ש"מ. בכת"י:.) **ה** ‏י"א דפנים מחוץ (בכת"י. ש"מ.) **ו** ‏ח"ל הגרי"ם מרש"י נראה שגרסאמו היתה בגמלא ארצי"ג דפנים מחוץ ועיין משל"מ פי"ט מהל' מטה"ק ד"ה ומ"ס. נראה שגרסאמו היתה כמו שהא' לפנינו וי"ש. עכ"ל. **ז** ‏י"א ילפי רבנן ואפילו פנים מחוץ (כ"י צ:.) **ח** ‏י"א ויפסל להו מה לי פסול יוצא מה לי פסול חסרון או (בכת"י. ש"מ.) **ז** ‏אין חסרון דליתיה בוי (כ"י דק.) **י** ‏י"א או דילמא יוצא איתיה בעיניה. חסרון כמאן (דאדור.) **יא** ‏דאדור דמי אמר בוי (כ"י צ:.) **יב** ‏י"ל דמר (ש"מ. בכת"י:.) **יג** ‏ודק"ס כתב שהיא הוספאה האמיתית: **יד** ‏שחסרו כל שחן וכת"י (בכת"י. ששכ"י וב"ש.) **טו** ‏וכ"ה מנשה לעיל כ"ז כ"ח מטה"י: **טז** ‏י"א העלת או על האבן חייב רב אשי אמר מין (כ"י צ: דק.) **יז** ‏וכן ככ"י. ש"מ. ק"י שם למה אשי. ונ"י. ח"י שיעלה לישב דכ"י הכנ"ס מ"ה דמית' דכ"י רב אחרי שמואל: **יח** ‏י"א ודקריבה (ש"מ. בכת"י:.) **יט** ‏וביטלו שירים בוי. ל"ל ומתב' אמאי מתחן (ש"מ:.) **י** ‏מה הקטרה האמורה בקומץ ארז בוי אף הקטרה האמורה בשיריים בוי (בכת"י. ש"מ:.) **י** ‏י"א אקלוש' מקליש. וכן בסמוך (כ"י ט. וכו"ה ברש"י:.) **י** ‏י"ל דמים (ש"מ. בכת"י:.) **י** ‏וכ"ה לעיל קן ע"א: **י** ‏י"א נתן פרס (כ"י צ. ב"ש.) **י** ‏י"א נתן פרס (כ"י צ. ד"ה.) **י** ‏ולפנינו ע"פ דכ"י. וראה בש"י לעיל קט ע"כ אות ט: **י** ‏י"ל להקטרת (ב"ש. בכת"י:.) **י** ‏י"ז ואי היה אמרינן קביעותא דמנא קביעותא היא כיון דחסר כל שהוה והקריבו בחוץ פטור (ב"ש חספר י"ט:.) **י** ‏י"א את כו"ל כ"ל (ש"מ:.) **י** ‏ב"ה שבדשיר למטה שאינו ראוי (כ"י ט:.) **י** ‏י"ל להלך (ש"מ:.) **י** ‏בב"י ובירין (ש"מ.) **י** ‏וכ"ה דכ"י צ' וי' כ"ן וכלשון רש"י בסמוך: **י** ‏חלקין וכותסין' דכ"י לחולקין: **י** ‏בב"י דקומץ (ש"מ.) **י** ‏דבולתו שירים שאין בהם מעילה שקומץ (כ"י ט:.) **י** ‏י"ל רמו. (שסכ"י צ"ס:.) **י** ‏בח' בקומץ ולא בלבונה שוקטיר כ"ל (ש"מ:.) **י** ‏בכ"י דילמא לא שרי: **י** ‏ב"ן דכ"י הנוסח כ"ן שבוש. ולפנינו חוקן עש"י כ"י. וגי' ש"מ וי"ק דאפילו למאן דאמר יש ביריה הארץ מתבאר בוי. ופ"ש: **י** ‏בח"י י"ל וקובל את דמו (כ"י ט:.)

השוואת והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

וקסבר ר"א [קביעותא] דמנא מילתא הוא הואיל ונתן שני [ע] חלאי פרם בכלי הקטרת [ז] היכל קצעה מנא ואי חסרי כל שהוא מיפסל הילכך בחוץ לא מיחייב עד שיקריב את כולו: ורננן סברי. קביעותא דמנא לאו כלום היא: **קצט** **ששה** **לוגין**. דהוא חזי ההין

לנסיי פר ונתנן ככלי ומשך ארבעה מהן והקריבן בחוץ חייב שהרי ראוין בפנים לאיל [ח]: **פטור**. דנאיר משלשת לוגין לא חוו בפנים: **רב** **אשי** **אמר**. לעולם כדמלה אצ"י דזהקטרה של פנים בחוץ פליגי וצמילף פנים מחוץ ודקא קשיא לך השמא חוץ מחוץ לא ילפי רננן כו' לא דמי ניסוך להקטרה דניסוך מהקטרה לא ילפי רננן ואע"ג דחוץ מחוץ אבל קטרת של פנים מקטרת של היכל ילפי ואע"ג דפנים מחוץ: **חסרון** **דחוץ**. הו"אין שלימים לחוץ ומסרו לאיצוד: **שמים** **חסרון**. ואם העלה את המשעיר בחוץ פטור: **או** **לא** **שמים** **חסרון**. וחייב לרננן כאליו כולו קיים: **איפסול** **ליה**. ואפי' הכי מיחייב עליה בחוץ ומה לי יוצא ומה לי חסרון: **עד** **שיקריב** **כולו** [ט]. אלמא כוליה דעינן: **מדרבי אליעזר פשיט** **מר**. בתמיה. רבי אליעזר אפי' צבולו קיים נמי פטור ואנן לרננן מיבעי לן דמחייבי צבולו קיים ומודו שחשך בפנים: **והאיכא חליצה**. שהצטר [ב] אינו ראוי להקטרה חוץ' צין אימורין למערכה ודכותיה בפנים לאו העלאה היא דרחמנא אמר (ויקרא א') על העזים אשר על האש. וקס"ד דמתני' רבי יוסף היא דלמר [לעיל קח.] אינו חייב עד שיעלה לראש המזבח כהקטרת פנים: **כשהפכן**. החלצים למטה: **במתני'** **מנחה** **שלא** **נקמטה**. לא חזי לפניס הילכך המקריבה בחוץ פטור: **קמטה וחזר קומטה** **למוסר** **והקריבה** **בחוץ** **חייב** **שכיוצא** **בה** **בפנים** **כשירה** **דמתנן** **בהקומץ** (מנחות דף כג.) נתעבר קומטה צשירה לא יקטיר ואם הקטיר עלמה לבעלים: **גמ'** **וניבעלי** **שירים** **לקומץ**. צרובא והוי כמאן דליתיה ולא ניחייב עליה וצמנחות (דף כג:.) נמי פרכינן לה גבי הקטרת פנים: **נאמר** **הקטרה** **בקומץ**. וקמנן והקטיר (ויקרא ג:) **ונאמר** **הקטרה** **בשירים**. לא תקטירו ממנו אשה לה' (שם ט') כל שממנו לאשים לה' הוא צבל תקטירו דהיינו שירים: **אין קומץ מבטל קומץ**. ואפי' רבה עליו כדאמרנינן בהקומץ רבה (מנחות דף כג.) ולקח מדם הפך ומדם השעיר הדבר ידוע שדם הפך מרובה מדם השעיר מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה: **במתני'** **הקומץ** **והלבונה**. של מנחת נדבה

שניהם מתירין את שירה לאכילה הילכך רבי אליעזר פטור דצעי הקטרת כל הממיר: **אחד** **בפנים**. תחילה ואחר כך השני בחוץ: **חייב**. שזה גמר ובו הכל תלוי: **שני** **בזווי** **לבונה**. מתירין לחם הפנים דכתיב (ויקרא כד) והיתה ללחם לאזכרה ואמרנין נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ ממיר את השירים אף הלבונה ממרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלנו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו [א] אלא לאחר מתנות האשים: **גמ'** **מהו** **שיסיר** **כנגדו** **בשירים**. הקטיר קומץ לצדו על מנת להמיר חצי השירים וצורכן לחלקן [ע]: **מהו**. לאוכלן: **מישרא** **שרי**. פלגא לגמרי: **או** **אקלושי** **מקליש**. לאיסורא דכולהו שירים וקומץ [ב] ולבונה מרוייהו אכולהו שירים דמו [ד] וכי מקטיר אחד מקליש ליה איסורייהו ומיהו לא אישמרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ וז"א (דף טז.) **מפגלין** **בחזי** **מסירי** **פיגל** **בקומץ** [ה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא** **שרי**. דאי כי מקטיר ליה בשמיקה לא שרי כית מינייהו לגמרי היכי הוא מחשבה בזהא זית הא דומיא דזריקה דעינן דשרי לגמרי: **לא** **מישרא** **שרי** **כו'**. כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יתחק נפחא דאו הא או הא עבד: **אלא** **חליצה** **דר"א**. קמיבעיא דלמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יתחק דילמא [ו] שרי: **ר"א** **כרננן** **ס"ל**. ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה חליצה דאו הא או הא וסא ר"א מדקאמר לאו הקטרה הוא כרננן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא** **חליצה** **דרננן** **דהכא**. דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הואי הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אמאי הואי הקטרה לחיזי בחוץ עלה: **במתני'** **הזריק** **מקלס** **דמים**. כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

ק.י. זבחים

אב"ל **בחסרון** **מודו** **ל"ה**. ומסיק בחסרו מצפנים ומימה מאי קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט:.) וכולן שחסרו כל שהוא כו' וכל הפסות היינו חסרו מצפנים: **אמר** **שמואל** **בשהפכן**. וכי תימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה בכך:

מ"ן **במינו** **אינו** **חוצין**. והא דלמרנין לעיל (דף עו:.) גבי רגל חצירו פסול * אין דרך שירות בכך: **קוביץ** **מהו** **שיתיר** **כנגדו** **בשירים**. פירש בקונטרס דהקטיר

קומץ לצדו על מנת להמיר חצי השירים וצורכן לחלקן מהו לאוכלן מישרא שרי פלגא לגמרי או אקלושי מקלש לאיסורא דכולהו שירים וקומץ [ב] ולבונה מרוייהו אכולהו שירים דמו [ד] וכי מקטיר חד איקליש ליה איסורייהו ומיהו לא אישמרי מידי מינייהו לגמרי עכ"ל והא דמתנן בהקומץ רבה (מנחות דף כז.) הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה היינו דצעי שיהו שניהם דלא ליימי מנחה בלא לבונה וצעי קמילה ומכל מקום תימה דאפילו למאן דלמר [ע] מישרא שרי לה היאך מתעבר חלקו של קומץ ונראה לפרש דלאו לאשתריו צאכילה קאמר אלא דאי משרא שרי פלגא אידך פלגא צאיסור' קיימא ואי אכיל לה לקי כמו אורכל צטר חטאת ואשם קודם זריקה ואי איקלושי מקליש לכולה מנחה לא לקי כלל אי נמי לענין מעילה וכי האי גוונא נגזרים צפרק נערה (דף סה.) צבל מייגו גיין או אקלושי מיקליש כגון דנדרה מן תרין זיתין ושמע ארוס והפך לה ואלתמינן אי אמר מייגו גיין לקי' אי אמר מקלש קלש איסורא בעלמא הוא: **ואי** **א"ביא** **דר"מ** **דאמר** **מפגלין** **בחצי** **מתיר**. הך סוגיא דלא כריש לקיש דלמר לעיל צפרק צית שמאי (דף מה:.) טעמא דרבי מאיר משום דכל העושה על דעתו ראשונה הוא עושה וי"ע אי שטט סימן אחד וקבל [ה] אחד דמו וזרקו כיון דחשיב חצי ממיר אי אמרינן מישרא שרי ומיהו הא פשיטא אי לא גמר אחר כך שמיטמו לא שרי:

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב ישני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** **בעי** **ר'** **יצחק** **נפחא** **קומץ** **מהו** **שיתיר** **כנגדו** **בשירים** **מישרא** **שרי** **או** **קלושי** **י'** **מיקלש** **אליבא** **דמאן** **אי** **אליבא** [ט] דרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר [ט] אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **במתני'** [י] **הזורק** **מקצת** **דם** [י] **בחוץ**

בחוץ חייב חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחר כך השני בחוץ: **חייב**. שזה גמר ובו הכל תלוי: **שני** **בזווי** **לבונה**. מתירין לחם הפנים דכתיב (ויקרא כד) והיתה ללחם לאזכרה ואמרנין נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ ממיר את השירים אף הלבונה ממרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלנו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו [א] אלא לאחר מתנות האשים: **גמ'** **מהו** **שיסיר** **כנגדו** **בשירים**. הקטיר קומץ לצדו על מנת להמיר חצי השירים וצורכן לחלקן [ע]: **מהו**. לאוכלן: **מישרא** **שרי**. פלגא לגמרי: **או** **אקלושי** **מקליש**. לאיסורא דכולהו שירים וקומץ [ב] ולבונה מרוייהו אכולהו שירים דמו [ד] וכי מקטיר אחד מקליש ליה איסורייהו ומיהו לא אישמרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ וז"א (דף טז.) **מפגלין** **בחזי** **מסירי** **פיגל** **בקומץ** [ה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא** **שרי**. דאי כי מקטיר ליה בשמיקה לא שרי כית מינייהו לגמרי היכי הוא מחשבה בזהא זית הא דומיא דזריקה דעינן דשרי לגמרי: **לא** **מישרא** **שרי** **כו'**. כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יתחק נפחא דאו הא או הא עבד: **אלא** **חליצה** **דר"א**. קמיבעיא דלמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יתחק דילמא [ו] שרי: **ר"א** **כרננן** **ס"ל**. ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה חליצה דאו הא או הא וסא ר"א מדקאמר לאו הקטרה הוא כרננן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא** **חליצה** **דרננן** **דהכא**. דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הואי הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אמאי הואי הקטרה לחיזי בחוץ עלה: **במתני'** **הזריק** **מקלס** **דמים**. כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

חייב

עין משפט ונר מצוה

לב א מ"י פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ט והדגד ספק:

בו ב ב מ"י שם הלכה ה':

בא דה דו ז מ"י שם הלכה י':

בב ז מ"י פט"ו מהל'

בסח"מ הלכה ח:)

בג ח מ"י פי"ט מהל'

במה"ק הלכה יג:)

מוסף רש"י

מין במינו חוצין. ואלו שניהם מין אחד (בבברות ט:.) ונאמרה הקטרה בשירים. כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ויקרא ג) ואמרין כל שממנו לאשים, דהיינו שירים, הכי הוא צבל תקטיר, אלמא אכא הקטרה צשירים (נחנחוח ב:.) מפגלין בחצי מתיר. דמתן (מנחות טז.) פיגל בקומץ ולא בלבונה, בלבונה ולא בקומץ, כלומר חושב בהקטרת האחד על מנת לאכול מן השירים למחר, י"מ אומר פיגול ותיכא אין זו כרת עד שיפגל בכל הממיר (פסחים טג:.) הזורק מקצת דם בחוץ. שלא נתן ארבע מנות אלא מתנה אחת (שולחן ערוך):